

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE RESPINGERE

a sesizării nr. 15a/2014

privind controlul constituționalității Hotărârii Guvernului nr. 330 din 5 iunie
2013 cu privire la eliberarea din funcție a domnului Iurie Turtureanu

CHIȘINĂU
25 martie 2013

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA,
DI Petru RAILEAN, *judecători*,
cu participarea dlui Eugeniu Osipov, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 3 martie 2014,
înregistrată la aceeași dată,
Examinând preliminar sesizarea menționată,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 25 martie 2014 în ședință închisă,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La 3 martie 2014, deputații în Parlament dnii Mihai Ghimpu, Valeriu Munteanu și Gheorghe Brega au adresat Curții Constituționale sesizarea privind controlul constituționalității Hotărârii Guvernului nr. 330 din 5 iunie 2013 cu privire la eliberarea din funcție a domnului Iurie Turtureanu.

Motivele sesizării

2. Motivele sesizării, astfel cum au fost expuse de autorii acesteia, pot fi rezumate după cum urmează.

3. În temeiul art. 22 alin. (3) din Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și în conformitate cu pct. 5 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009, Guvernul a adoptat Hotărârea nr. 330 din 5 iunie 2013, prin care dl Iurie Turtureanu a fost eliberat din funcția de șef al Oficiului teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, reprezentant al Guvernului în teritoriu.

4. În opinia autorilor sesizării, Hotărârea Guvernului nr. 330 din 5 iunie 2013 încalcă prevederile art. 43 din Constituția Republicii Moldova.

Legislația pertinentă

5. Prevederile relevante ale Constituției (M.O., 1994, nr.1) sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului este republica.

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

(3) Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore.

(4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sînt garantate.”

6. Prevederile relevante ale Legii nr. 435-XVI din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă (M.O., 2007, nr. 29-31, art. 91) sunt următoarele:

Articolul 14 Cancelaria de Stat

„(1) Cancelaria de Stat este responsabilă de elaborarea și implementarea politicii de descentralizare administrativă, avînd următoarele competențe:

a) elaborează strategii și politici generale de descentralizare administrativă, financiară și patrimonială;

b) asigură, în comun cu autoritățile de specialitate ale administrației publice centrale și cu structurile asociative ale autorităților publice locale, coordonarea tehnică și monitorizarea procesului de descentralizare administrativă;

c) colaborează cu Ministerul Finanțelor în elaborarea politicii de descentralizare financiară;

d) colaborează cu alte ministere și autorități administrative centrale la elaborarea și implementarea strategiilor de descentralizare administrativă;

e) colectează, în comun cu Ministerul Finanțelor, cu alte ministere și autorități administrative centrale, cu autoritățile administrației publice locale, date statistice necesare fundamentării și estimării impactului politicilor de descentralizare administrativă;

f) elaborează, analizează și actualizează, de comun acord cu alte ministere și cu alte autorități administrative centrale, precum și cu structurile asociative ale autorităților administrației publice locale, standardele minime de cost și de calitate ale serviciilor publice și de utilitate publică;

g) monitorizează aplicarea de către autoritățile administrației publice locale a standardelor minime de calitate la prestarea serviciilor publice și de utilitate publică;

h) asigură lucrările de secretariat ale comisiei paritare pentru descentralizare;

i) avizează, potrivit legii, inițiativele și proiectele de acte normative privind descentralizarea administrativă și financiară, precum și delegarea de competențe de la autoritățile de specialitate ale administrației publice centrale către autoritățile publice locale.

(2) Cancelaria de Stat gestionează programe naționale de dezvoltare adresate unităților administrativ-teritoriale în vederea stimulării asocierii acestora, precum și a dezvoltării capacităților administrative ale acestora.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (M.O., 2010, nr. 194-196, art. 637) sunt următoarele:

Articolul 22 Încetarea mandatului

„(1) Exercițarea mandatului încetează la expirarea termenului, dacă mandatul nu este prelungit în modul stabilit de lege, sau înainte de termen.

(2) În cazul demnitarului ales, încetarea înainte de termen a mandatului are loc în condițiile prevăzute de legislația specială ce reglementează activitatea demnitarului respectiv.

(3) În cazul demnitarului numit, încetarea înainte de termen a mandatului are loc prin revocarea sau, după caz, eliberarea din funcție a demnitarului în temeiul actului administrativ al autorității care l-a numit în funcție.

(4) Dispozițiile alin.(3) nu se aplică demnitarilor pentru care legea specială ce reglementează activitatea acestora prevede o altă procedură de încetare a mandatului înainte de termen.”

8. Prevederile relevante ale Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009 (M.O., 2009, nr. 189-190, art. 923), sunt următoarele:

„1. Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat (în continuare – Oficiu) se organizează și funcționează ca subdiviziune desconcentrată în teritoriul a Cancelariei de Stat, menit să îndeplinească prerogativele acordate prin Legea nr.435-XVI din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă, Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Regulamentul privind organizarea și funcționarea Cancelariei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.657 din 6 noiembrie 2009, prezentul Regulament și alte acte legislative și normative privind implementarea politicilor de descentralizare administrativă și controlul asupra legalității actelor adoptate sau emise de autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și nivelul al doilea pe teritoriul în care acestea își desfășoară activitatea.

2. Oficiul contribuie la realizarea în teritoriul în care își desfășoară activitatea a strategiei și obiectivelor cuprinse în Programul de activitate a Guvernului.

3. Oficiul activează fără statut de persoană juridică.

4. Oficiul are sediul în orașul (municipiul) în care își desfășoară activitatea. Sediul Oficiului este stabilit prin hotărâre de Guvern.

5. Conducerea generală a Oficiului este asigurată de șeful Oficiului, care este reprezentantul Guvernului în teritoriu.

Șeful Oficiului este numit în și eliberat din funcție prin hotărâre de Guvern, la propunerea secretarului general al Guvernului.”

Argumentele autorilor sesizării

9. Autorii sesizării susțin că la data eliberării din funcția deținută dl Iurie Turtureanu se afla în concediu de boală.

10. În acest context, Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public prevede la art. 63 alin. (4²) că nu se admite eliberarea funcționarului public în perioada suspendării raporturilor de serviciu în legătură cu boala sau trauma.

11. De asemenea, în opinia autorilor, termenul mandatului persoanei oficiale, exponent al unui interes public deosebit, a fost redus din motive subiective politice, iar Hotărârea Guvernului nr. 330 din 5 iunie 2013 nu conține temeiurile și motivele eliberării din funcție.

12. Totodată, autorii menționează că, prin eliberarea nelegitimă și cu încălcări de procedură, dlui Iurie Turtureanu i-a fost încălcat dreptul la muncă și la protecția acesteia, consfințit de art. 43 din Constituție.

Aprecierea Curții

13. Examinând sesizarea sub aspectul admisibilității, Curtea reține următoarele.

14. Curtea Constituțională exercită jurisdicția constituțională la sesizarea subiecților specificați în articolul 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolul 38 din Codul jurisdicției constituționale.

15. Potrivit prevederilor legale, deputații în Parlament sunt subiecți cu drept de sesizare a Curții Constituționale.

16. Curtea reține că prerogativa cu care a fost învestită prin articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia.

17. Curtea menționează că, în speță, sesizarea vizează controlul constituționalității Hotărârii Guvernului nr. 330 din 5 iunie 2013 cu privire la eliberarea dlui Iurie Turtureanu din funcția de Șef al Oficiului teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, reprezentant al Guvernului în teritoriu.

18. Astfel, în ceea ce privește aplicarea articolului 135 alin.(1) lit.a) din Constituție în raport cu Hotărârea Guvernului nr.330 din 5 iunie 2013, Curtea Constituțională reține că prin Hotărârea nr.10 din 16 aprilie 2010 pentru revizuirea Hotărârii nr.16 din 28 mai 1998 cu privire la interpretarea art.20 din Constituția Republicii Moldova, în redacția Hotărârii nr.39 din 9 iulie 2001, a menționat:

„[...] Constituția Republicii Moldova, prin art.135 alin.(1) lit.a), abilitază Curtea Constituțională cu controlul constituționalității tuturor actelor adoptate de Parlament, fără a face distincție între actele normative și cele individuale. [...]”

19. În context, Curtea Constituțională a statuat că actele administrative cu caracter individual, emise de Parlament, Președintele Republicii Moldova și Guvern în exercițiul atribuțiilor prevăzute expres de normele constituționale sau legislative, **ce țin de alegerea, numirea și destituirea din funcțiile publice a persoanelor oficiale exponente ale unui interes public deosebit**, fac obiect al controlului constituționalității la sesizarea subiecților abilitați cu acest drept.

20. În acest sens, în Hotărârea nr.10 din 16 aprilie 2010, menționată supra, Curtea Constituțională a reținut că:

„[...] Actele emise de Parlament, Președintele Republicii Moldova și Guvern referitoare la persoanele oficiale exponente ale unui interes public deosebit, alese sau numite pentru durata mandatului atribuit, pot face obiect al controlului constituționalității sub aspectul formei și procedurii de adoptare. [...]”

21. În același timp, Curtea subliniază că jurisprudența Curții Constituționale privind controlul constituționalității actelor cu caracter individual, emise de Parlament, de Președintele Republicii Moldova și de Guvern, cu referire la persoanele oficiale exponente ale unui interes public deosebit, alese sau numite pe durata mandatului, a fost dezvoltată în Hotărârea nr. 29 din 21 decembrie 2010 pentru controlul constituționalității Legii nr. 95 din 21 mai 2010 „Pentru modificarea și completarea unor acte

legislative”. În dispozitivul hotărârii Curtea a enumerat expres persoanele oficiale exponente ale unui interes public deosebit, ale căror acte de numire sau destituire din funcție pot face obiect al controlului constituționalității sub aspectul formei și procedurii de adoptare.

22. Curtea reține că, potrivit Hotărârii nr. 29 din 21 decembrie 2010, actele de numire și destituire a șefilor oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat **nu sunt susceptibile controlului constituționalității.**

23. Potrivit Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009, șeful Oficiului este numit și eliberat din funcție prin hotărâre de Guvern, **la propunerea secretarului general al Guvernului.**

24. Astfel, Curtea observă că normele regulamentare nu stabilesc anumite condiții de numire și destituire a șefului oficiului teritorial. La fel, acestea nu instituie nici termenul mandatului.

25. Curtea reține că în procesul exercitării controlului constituționalității examinează doar probleme de drept, prin raportarea normei contestate la dispozițiile constituționale. Contrar respectivei competențe a instanței de jurisdicție constituțională, în textul sesizării sunt invocate doar probleme de fapt privind încălcarea unor aspecte ale legislației muncii, care sunt atribuite în competența instanțelor de drept comun, în fața cărora se administrează probe.

26. Totodată, în ceea ce privește aplicarea legislației muncii în raport cu persoanele oficiale exponente ale unui interes politic sau public deosebit, prin Hotărârea nr. 10 din 16 aprilie 2010, Curtea Constituțională a menționat că:

„[...] persoanele oficiale exponente ale unui interes politic sau public deosebit sunt antrenate în raporturi speciale de muncă. Ca urmare, ele beneficiază de drepturi și garanții speciale de muncă, ce decurg atât din normele generale ale legislației muncii (Codul muncii), cât și din legislația care reglementează statutul acestor persoane.”

27. Prin prisma celor menționate, sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și, deci, nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în conformitate cu prevederile articolelor 24 alin. (1), 26 alin. (1), 31 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 6 alin. (1) și alin.(2), 39 alin.(2), 40 alin. (3), 61 alin.(3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se respinge* sesizarea privind controlul constituționalității Hotărârii Guvernului nr. 330 din 5 iunie 2013 cu privire la eliberarea din funcție a domnului Iurie Turtureanu.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în „*Monitorul Oficial al Republicii Moldova*”.

Președinte

Alexandru TĂNASE

Chișinău, 25 martie 2014
DCC nr. 5
Dosarul nr. 15a/2014